

„Stajerc“ izbaja vsaki
petek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Naročnina velja za Av-
stro-Ogrsko: za celo
leto 3 krome, za pol in
četrt leta razmerno;
za Nemčijo stane za
celo leto 5 kron, za
Ameriko pa 6 kron;
za drugo inozemstvo se
računi naročnina z ozi-
rom na visokost poš-
tine. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
številke se prodajajo po
6 vin.

Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
sloje števil. 3.

Slava Tobi, ki si nas kmete ljubili!

Kmetički stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastoj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak tork zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inseratov) je
za celo stran K 64, za
1/2 strani K 32, za 1/4
strani K 16, za 1/8
strani K 8, za 1/16
strani K 4, za 1/32
strani K 2, za 1/64
strani K 1 — Pri več-
kratnem oznanilu se
cena primeroma zniža.

Štev. 10.

V Ptuj v nedeljo dne 10. marca 1907.

VIII. letnik.

Somišljeniki!

V nedeljo, 10. marca 1907 točno ob 4.
uri popoldne v kazini v Mariboru

shod naše stranke.

Dnevni red:

1. Kakšno nalogo ima napredno gibanje?
2. Razno.

Shod je namenjen za mesto Maribor, za
okraj Maribor desno obrežje in za okraj Mari-
bor levo obrežje.

Pristop imajo le povabljeni. Kdor bi bil
rad navzoč in je naš somišljenik, naj nam to
pred shodom naznani.

Shod je velikega pomena. Treba torej, da
se ga vsakdo, ki je povabljen, tudi udeleži.

Strankarsko vodstvo.

V vroči borbi...

Brez boja ni zmage!

Volilni boj se je vnel torej na celi črti.
Listi so vsi polni volilnih člankov, po deželi se
prirejajo shodi, prideje in misijoni, — vsakdo
govori o volitvah... Ali nekaj je, kar mora pa-
metni človek iz vsega tega vročega boja takoj
izprevideti. Gotova resnica je, da se napadajo
prvaški klerikalci in prvaški liberalci prav su-
rovo, prav „po prvaško“. Gotova resnica, da si
pljujejo v obraz in da se psujejo, kakor znajo
to le hribovski fantalini, kadar jim žganje mož-
ganega razgreje. Prepričani smo, da bi klerikalni
farizeji celjakega Spindlerja že davno zastrupili,
ko bi se kazni ne bali. In ravno tako prepri-
čani smo, da bi Spindlerjevi pristaši klerikalce
na žlici vroče vode poržli, ko bi to šlo. Ali
čudež je to, da se najdejo ti hudi
nasprotniki v trenutku, ko se gre
proti naši stranki. Postopači v tržaškem
starem mestu se stepejo vsak hip, ali v tre-
nutku, ko pride stražnik, so postopači že prija-
telji in lažejo eden za drugega...

V naših krajih je bil „Stajerc“ pač edini
stražnik. Mi naprednjaki smo stali na straži,
kadar so hoteli prvaški advokati ljudstvu z le-
pimi besedami kožo čez ušesa potegniti! Mi
naprednjaki smo stražili, kadar so hoteli napra-
viti mlečozobi kaplani iz božje hiše smrdljivo
kožo umazane politike! Mi naprednjaki smo iz-
trgali farizejem larfo raz lice, smo jih pokazali
v njih nagoti, smo odpirali ljudstvu oči in
smo želi zato skupno sovražstvo vseh teh far-
izejev. In zdaj se družijo naša nasprotni-
ki v hipu, ko nastopimo mi! Ali naj
navedemo dokaze? Prvaški klerikalci in libe-
ralci psujejo z enakimi izrazi nemško šolo.
Klerikalci in liberalci so peljali boj proti ptujski
šparksji, — edini so se, edini, kadar se
gre zatajiti prvaškega tata ali sleparja, edini,
kadar je treba pokriti prvaškega lopova s plaš-
čem „ljubezni“, edini kadar treba obdržati ljud-
stvo v neumnosti!

V tem znamenju se bije letošnja državno-
borska volilna borba. Babilonski stolp je po-

stala prvaška politika, ali kadar se gre proti
naši misli skupnega dela z Nemci, takrat so si
gospodje v hipu — bratci.

Gre se jim pač le za osebni dobiček. Kadar
ne tečejo kmetski denarji bogato v njih žepe,
takrat kričijo: vera je v nevarnosti! Kadar
hoče ljudstvo košček pravice, takrat tulijo: „Mi
smo Slovenci!“ in „Lepa naša domovina“...

Lepa, krasna naša štajersko-koroška domo-
vina! Ali še lepša, še krasnejša bi bi bila brez
sovraštva, brez narodnostne gonje! In zato sto-
pamo danes kot svaritelji pred tebe, katero
knezoško flavantinski. dr. Mihael
Napotnik in ti kličemo: Ne dovoli, da bi
tvoji služabniki omadeževali sveto cerkev, katero
ljubiti nas ti kot božji namestnik učiš! Ne do-
voli, da bi širili najnevarnejše sovražstvo tisti,
ki bi imeli pridigovati ljubezen! Ne dopusti,
da vlivajo tvoji katehetje strup v duše ne-
dolžne dece! „In hoc signo vinces“, —
v tem znamenju zmagamo, — namreč v
znamenju bratstva in ljubezni!

Tako stopamo mi naprednjaki v vročo vo-
lilno borbo. Obsodite nas, ako smo obsodbe
vredni! Vemo, da bode te pljuvali na nas, ali —
iz ljudstva smo zrasli, med ljudstvom živimo in
za ljudstvo delamo! „In hoc signo vinces“, —
v tem znamenju hočemo zmagati!

* * *

Kdo je volilec? Vsak avstrijski državljani,
ki je bil rojen pred 19. svečanom l. 1883, ki
ni kaznovan zaradi zločina in vsled tega izklju-
čen ter ki je bival v občini vsaj od 19. sve-
čana l. 1906.

Kako se voli? Vsak volilec mora o se b n o
svoj glas oddati. S pooblastilom se ne voli.
Vsaka občina voli zase. Razpis volitev se mora
v vsaki občini s plakati naznaniti.

Kdaj in kako se reklamira? Župan vsake
občine sestavi „volilni imenik“ ali „volilno listo“,
v kateri so vsi volilci dotične občine vpisani.
Ta „volilni imenik“ je razložen 14 dni v vsaki
občini. Vsak volilec naj gre pogledati, je-li je
tudi zapisan. Ako ne, potem reklamira, to se
pravi, zahteva vpisane. Reklamira lahko ust-
meno v občinskem uradu na zapisnik, ali pa
pismeno. Reklamaciji se priloži delavsko ali po-
selsko knjižico ali krstni odnosno domovinski
list. Koleka (štempel) ni treba na reklamacijo.

Kaj je volilna komisija? Volilna komisija
obsega 5 članov za občine pod 1000 prebival-
cev. 2 člana komisije imenuje občinski odbor,
eden je komisar, ki imenuje še 2 člana iz sre-
dine volilcev. Treba se pobrigati, da pride tudi
naša stranka do zastopstva.

Naprednjaki, na delo!

Politični pregled.

Štajerski deželni zbor. 1. marca so prišli
3 predlogi v volilnih zadevah na dnevni red.
Posl. Robič je govoril najprvo o svojem predlo-
gu, po katerem naj bi se spremenila pravica za
deželni zbor; predlog zahteva, da ima volilno
pravico vsak 24 letni državljani, ki biva že
1 leto v občini (kakor v državni zbor). Ta pred-
log se je izročil odseku, obstoječem iz 15. čla-
nov — Kmetaki poslanec Rokitsky je ute-
me-

ljeval potem svoj predlog glede volilne dol-
žnosti. Tudi ta predlog se je izročil odseku. —
Potem je govoril socialist Resel o predlogu,
po katerem naj bi se volilna pravica v toliko
spremenila, da se odstrani mandate veleposest-
nikov. Tudi ta predlog se je izročil odseku. —
Dr. Jurtela je predlagal, naj se vrše seje le po-
poldne. Posl. Brandl je stavil vprašanje na na-
mestnika glede spremembe počitniškega reda in
šolskega začetka. Pravi da so današnje razmere
glede počitnic naravnost neznosne. Počitnice od
15. julija do 15. septembra so primerne itd. —
Posl. Brandl je nadalje predlagal, naj se zago-
tovi požarnim brambam gotove približke, n.
pr. prostost poštnine itd. — Seja 2. marca:
Posl. Robič in dr. Schacherl sta zahtevala, da
se uvrsti ljudske šole 3. krajnega razreda v 2.
razred, kar bi bilo učiteljem v korist. Predlog,
se je izročil odseku. — Nadalje se je izročilo
posebnemu odseku predlog posl. Schweigerja
glede ureditve zimске vinarške šole in po-
dučnega vinograda za okraja Eibiswald in Arnfels.
— Pols. Rokitsky je utemeljeval svoj pred-
log glede ureditve podučnega trsnega nasada v
okraju Arnfels. Govornik se je oziral zlasti na
grozno izseljevanje štajerskih kmetov in je za-
hteval gospodarsko pomoč. Predlog se je od-
stopil odseku. — Nadalje je vtmeleval posl.
Rokitsky svoj predlog glede ureditve postave
za varstvo planin. Povdarjal je, da se na-
kupuje na Štajerskem kmetska posestva v
lovske namene. Več kot 80% kmetskih po-
sestev v Zg. Štajerski se je spremenilo v zad-
njih letih v lovišča. L. 1904 se je prodalo 2.311
hektarjev ljudem, ki niso kmetje. To je nevarno
za obstoj zdrave kmetije in zato je priporočal,
naj se odstopi njegov predlog odseku. Sprejeto!
— Isti dan so predložili tudi klerikalci predlog,
po katerem naj bi se volilni red za dež. zbor
spremenil. Posl. Stiger pa je podal velevažni
predlog, naj se vpelje na Štajerskem nasade
tobaka. O temu predlogu govorimo še pozneje.
Seja 4. marca: Posl. Stieg je predlagal podporo
posestnikov v Ščavnici in Deutsch Landsbergu,
ki so trpeli vsled toče; predlog se je izročil
odseku. Potem je zbornica odklonila predlog
dr. Jurtela, naj bi se vršile seje le popoldne.
— Seja 5. marca: Poslan. Rokitsky je pred-
lagal, naj se uresniči postavo, ki obvaruje polje-
delsko kulturo pred neopravičenim gospodar-
stvom. Predlog se je zopet odseku izročil.
Istotako slični predlog poslanca Hagenhoferja.
Potem je nastopil prvaški poslanec dr. Janko-
vič. Da bi takoj dokazal, kakšni bajaci so pr-
vaški poslanci, pričel je svoj govor slovensko.
Vsak pametni človek mora razumeti, da se ne
more v 5 jezikih razpravljati. Ali prvaki
hočejo vedno le pokazati, da so hujšaki.
Seja 6. marca: Predlog posl. Stiega glede
podpore občanarjev v Boču; predlog se je iz-
ročil odseku. Potem je prišel klerikalni predlog
za spremembo volilne pravice na razpravo.
Prišlo je do hudih prašk med socialisti in kle-
rikalci. Predlog se je izročil odseku.

Cesar je potrdil sklep koroškega deželnega
zbora gledé nadaljnjega dviganja deželnih naklad.
S tem stopi 15. sušca tudi postava o privatnem
vinu v veljavo.

Obstrukcija so pričeli slovenski prvak v tržaškem deželnem zboru. Pritožujejo se, da je preosnova volilne pravice, katero razpravlja zdaj deželni zbor, za Slovence krivična. Prišlo je že do burnih prizorov.

Dopisi.

Celibat. (Šoštanjski okraj.) Ko sem v Štajeru v št. 9 o nekem župniku v Aspahu na Tirolskem po pripovedovanju kaplana Kirchsteigerja bral, da je s svojo kuharico imel več otrok, ki so sedaj vsi visoko učeni gospodje, kakor je to pri luteranskih pastirjih (duhovnikih) sploh navadno; in da je isti oče-župnik bil v občini jako spoštovan in priljubljen in to še celo v tako imenovani „sveti tirolski deželi“! mi pride na misel nekdanji župnik v fari sv. Mihela pri Šoštanju, z imenom Pogelšek, ki je imel tudi več otrok se svojo kuharico, a se tega nikoli ni sramoval in nikdar ni zakrival, ampak otroci so z očetom pri mizi jedli, in dal jih je vse študirati, ki so sedaj c. kr. državni služabniki. In tako djanje je bilo odkrito, pošteno, kristjansko, ne pa „farizejska nedolžnost“!! — Razun takih tožb bil je župnik Pogelšek enkrat naznanjen, da je na neki praznik hlapčevsko delo opravljal. To je sicer storil, pa v veliki sili (hlapec mu je zbolel, ter župnik sam na Rešnega telesa dan zgodaj travo kosil, da mu ni živina od gladu poginila.) Nato je tedanji škof Stepišneg celo zadevo okrajnemu glavarstvu v Celje izročil, katero je po orožnikih od župnika vse cerkvene ključke zahtevalo. A Pogelšek je celo mirno ubogal in rekel: „Kakor mi ključke vzamete, tako mi jih bote radi nazaj prinesli!“ in tako se je tudi zgodilo, četudi si tega takrat nikdo ni mislil, in so se mu le posmehovali. Župnik se je namreč k papežu v Rim pritožil in ta je med drugim odgovoril: „Seveda ni redno in lepo in tembolj žalostno za duhovnika, da je na praznik težko delo opravljal, vendar pa ga radi tega še nikakor ne zasluži, odstavljen biti in faro zgubiti!“ itd. In tako so mu res ključke spet radi nazaj izročili. Razumi se, da taka rimska rešitev za škofijstvo in glavarstvo ni bila častna in prijetna. Glavna stvar te preteklosti pa je ta-le: Čeravno je bil ta župnik tudi kot „oče mnogih otrok“ hudo zatožen, se Rim na vse to najmanj ne zmenil, in je še župnikovo pritožbo zoper vse pričakovanje kaj ugodno bil rešil, ker je vedel, da Pogelšek svoje otroke ne skriva, ne zamolči, še manj pa „zavrže“! marveč lepo za nje skrbi. Iz tega pa sledi, da celo sam sveti oče papež v Rimu in njegovi kardinali take očitno pravične in dobre srca duhovne očetje nikakor ne sovražijo, ter bi zavoljo premognih, neprestanih tožb „skrivnega spolnega hudodelstva“ raji danes kot jutri strašansko krivično celibat (duhovsko samstvo) odpravili, ko bi se zato le odločiti mogli, a ovira jih, ker vedo, da ima sedaj že po razvaji mnogo duhovnov raji svoje kuharice in druge!! za ljubo, nego očitno zakonske žene po naravni, božji in cerkveni postavi. Kristus sam je samstvo sicer „priporočal“, a nikdar ni zakona apostolom prepovedal, kajti to bi ja bilo zoper božjo zapoved v paradižu, ki pravi: pomnožite se! kakor Mojzes prvi v svetih bukvah stare zaveze piše. Kateri duhoven bi sam rad hotel samec ostati, pa tudi tako živeti! tega bi ja nikdo v zakon ne silil, kakor se noben uradnik k temu ne tira. Vsaj so duhovniki ednajst sto let po Kristusu večinoma oženjeni bili, le papež Gregor VII., Veliki imenovan, a bolje „Prevzatni“! ki je hotel vsem kraljem in cesarjem ukazovati, je duhovski zakon s vso strogostjo prepovedal, celibat upeljal, s tem pa je cerkvi namesto koristil, nasprotno le hudi udarec prizadajal!! Zategadelj se je z duhovniki in posvetno oblastjo in strašansko prepire in vojske zapletel, bil je v pregnanstvo vržen ter v ječi umrl!!!

Senovo pri Rajhenburgu. Pod tem naslovom pred kratkem izišli dopis v Vašem cenj. listu „Štajercu“ je našega župnika Cerjaka zelo razveselil, ter je začel obsojati moža, kateri je to v „Št.“ priobčil. Siromak pa ni zadel na pravega, ter ga moremo le občudovati, ako misli, da smo kmetje tako neumni, da ne bi smeli in znali v listu, kateri stoji v boju za prosto ljudstvo, se tudi sami oglašati. Tihno na ušesa po-

vemo za danes samo našemu župniku, da ta današnji in predzadnji dopis iz Senovega je pisal prosti kmet, kar tudi uredništvo lahko vedno potrdi. (Potrjujemo to resnico! Uredn.) Zakaj se naš župnik tako peha in sili za stvari, ki ne spadajo v hišo božjo, to se marsikateri vpraša. Poglejmo pa danes le nekoliko v preteklost namreč na pastirje naših duš, ki so pred Cerjakom zvesto pasli revne ovčice. Umrli čopnik gospod Walter naj nam pride pred oči in takoj najdemo velikansko razliko. On je bil duhovnik, ki se ga je moralo ljubiti in spoštovati. Jeze ni poznal, ne sovražstva, tožbe, obrekovanja, hujškarije tudi ne; v volitve se ni mešal in v slogi živeli smo veselo z rajnikom vai! Povem samo en slučaj: Ko je še rajnik Walter vodil takaj službo, prišel sem nekoč ves otrujen iz nekega sejma mimo Unschuldove gostilne. Čuli so se iz gostilne neki čvrsti možki glasovi, na kar sem tudi jaz stopil notri, da bi se z kakim „četrtnikom“ skrepčal. Ko stopim čez vrata, opazim g. župnika W. med svojimi domačimi prijatelji sedeti pri mizi za pečko. Skoro prestrašen, hotel sem že k drugi mizi se vsediti, na kar me je sam gospod župnik povabil, da sem sedel k njegovi mizi. Bil je torej povsem prijatelj ljudstva, a brigala ga ni nobena politična stvar. Glejmo pa našega sedaj-nega župnika? Volitev, cajtenge, fehtanje, tožbe, to vse mu da poglavic. O Bog, o Bog, zakaj si nas zapustil. O priliki še več.

Kmet iz fare.

Iz Leskovca. V naših mrzlih časih smo bili dolgo zaspali in sedaj ko je pripihal topel veter, se spet začnemo gibati ter hočemo tebi dragi „Štajerc“ naš položaj naznaniti: Kako si naš „vrli“ g. župnik Kralj zna dobro pomagati kadar mu gre tesno pri njegovem žepu brez dna. Bile so mu namreč derve zmanjkale, ker je dal lansko leto vse iz cerkvene hoste zvoziti, katere je bil dal nasekati, k sv. Barbari, da se je ž njimi ogrevala njegova lepa kuharica Mica; in hitro po novem letu si je izmisli, da bi se pri spovednih listkih kak „kšeft“ naredil. Oznani takoj, da pridejo najprej možje, potem žene in njim naroči da vsak more precejšnjo svoto darovati za — potrebe. In katerega je videl, da je malo daroval, ga je z jezimi očmi poškilil. In za nekaj časa se je naznanilo da se bojo fantom in dekletam tudi listki delili in seveda, mladim „jungfercam“ pa je moral „nežni“ mežnarček listke deliti, kjer njim je bolj veselje delat kakor že seri župnik, čeravno je bil doma in kaj je „nežni“ od deklet nabral se je Kraljič hitro za to svotico potrudil. Gostije mu tudi pridejo na veselje; najprej si je že pri vsakem zapisovanju takoj računil 3 K 50 v in potem pri poroki pa tako visoko svoto, da jo je nekateri komaj zmogel. Kerste si računil 1 K. od nezakonskih pa še poverh 4 K kazni pobira, ker zakrament sv. kersta se more brezplačno deliti. Pogrebe si tudi računil do 80 kron včasih še višje. Kje je pravica? Tudi veselje je bilo po poroki tako znana gostija, ko je bil Kralj vabljn k Katici Jozlin. Gostija se je vršila v gostilni „Petrovič“ Vdeležilo se jih je lepo število, župnik moral je iti na kolone k nekdanjim Reicherm k sv. Barbari, pač pa je namesto sebe poslal svojega knjigovodja Jozef, nekdanji ravnatelj „konsumnega društva“ ki je tako lepo pomagal župniku konzum v bogati stan spravit, potem se je tudi gostije vdeležil mežnar in farške dve deviške (!) kuharce Resika in Barčka. Pa mežnar in Joška sta se ga bila pri Jižeku tako nalizala, da sta drugi celi dan smrčala v Strachilllohem magacinu. Tako nam je tudi naš Kralj dne 17. februarja iz prižnice lagal kak je že njegova navada da bo pri sv. Vida misijon in mora taj in da tudi popoldan blagoslova ne bo pa kaj če biti hitro popoldan odkuri proti sv. Barbari k lepi kuharici Mici in ostane tam čez noč ker je to že zmirom njegova navada. Drugi dan si naroči voznika in si pripelje seboj lepo Mico v Leskovec, da se za misijon pripravljata in Joška počastita. Naš Kraljič si je postavil v Brezovci tudi en gradič za svojo taščo Malčko, za ta gradič si je moral od tukajšne cerkvene hoste hraste in cerkvene kamenite (Thürstoke) za starbo voziti. Cerkvena oblast kaj porečeš k temu? Tukajšni farovski hlevi pa se rušijo in izgledajo tak zanemarjeno kot da bi že ne bilo dvajset let tam nobeniga

gospodarja. Milostljivi knezoškof so nam oli leta nam tako priljubljenega g. kaplana, katerega za pt nam tako lepo otroke redno podučevali, g. Mih redno opravljal in sedaj se župnik mal g. Mij vdelež k verouku učencev. Opozorim na svoji smi krajni šolski svet da svojo dolžnost u uja iz sv. Pride tudi kerat, silna spoved in župn da tudi skoraj večinoma pri sv. Barbari. Kaj i val sem cerkvena oblast k temu? Smo se že moč ptujskem selili, da pride Kralj k sv. Barbari za župn da njimi za kar je bil hitro po smrti Murkoviča p enico sen vložil in Barbarčani pa že poznajo tega s rjal v drž in so hitro prošnjo vložili, da vsakega d Rajč je rajši samo Kraljiča ne, kateri je pač p ha ne slu dobro znan. — Dragi Leskovčani! kateri vanju“ ra pustite tako odrarti postavite se odločno avili duho takšnema oduštvu, ker duhovniki so tel takrat plačeni od davkarije, oziroma naše dače. shodu ti pa bomo dali od zad! „brč“ kaj išče tuka enico, til posla in zmirom sem zahaja konsumovih onco, til kov v farovž oglodat. Mežnar pa bo, če javljen. bolj pridno zvonil, prišel na Cafutove ali vse Toliko za sedaj. Asservo pro recordatio!

Št. Vid niže Ptuj. Misionarji so kaj netaški sl hali po tebi, ljubi „Štajerc“. Večina pri variše! bila sama politika; rekli so kutarji, an in nje tebe bere, ta ne dobi odveze. V spoveda ed kmete tega vendar niso upali izpolniti, (Priporo osura tu nam tudi, naj se mesto „Štajerca“ raje l na. Tudi jeve knjige naročimo, ki košajo samo l logi. Ali Ali gospodje so pozabili, da nam Moha farje tal družba v 5 letih ne prinese toliko nove anketa, koristnega kakor „Štajerc“ v par številka m pa jaz sionarji so nas tudi opozarjali, da moram ore kme volitvah oddajati svoje glasove le za fajmo nage, — kandidate. Ali tega pač ne storimo, zla ki in n Haložani ne. Kar se pa tiče odpuščenja m se se bi moral župnik to v imenu misionarjev netje so kajti misionarji in župnik so se farman ali moj dosti zamerili. Ali ste, g. župnik, že prid ali mo prvi nedelji misiona in besedo „hvaljen shode n Jezus“ pozabili. Spomnili vas bodemo na v resnično Pobožšan Ha ju, s ka „Štajerc“, ne zameri, da te nadlegujem dnjaki“ pisom. Ali greh bi bilo, ako bi ti ne po an najbo kako žalostno smo pokopavali lovrenški vaki ne fašenka. Zbrali smo se fantje in dekle nu, ker Kovačeci v Mosteh in plesali, kakor je nnega in že navada. Pa sreča nam ni bila mila perstavi, okoli 8. ure so nam se deklete stole. dajalec i so se zaradi nekega fanta in čudno je ovrencu da so bile „Marijine hčerke“ najhujše. ajša poz da so sestre Marija in Neža Ljubša ter ti. Zah Fijačko. Pokalo je prav pošteno. Potem raviti Ja Fijačkin oče prišel klfutati... Hm, in stenjak so čudni plodovi „vzgoje“ v Marijinih dr erikalni Opozova

Od sv. Lovrenca v Slov. Gor. Prelj iz Slivnice: V 4. številki smo objavil radli kl iz Slivnice, ki je naše črnuhe prav hudo, ki nabi Zato so izlili svoj žolc v 6. šte. „Flb. sho in napadli posestnika Joh. Lešnika. Bod Narodni bito, da ta mož ni pisal dotičnega dopisa. indlerja Lešnik plača vsakemu 100 K, kdor mu do z lump da je pisec dotičnega članka. Sicer pa s z vst slivnički Tonče in njegov prijateljček Sepa anu po tolažita. Njunih psokv se nobena mač eta v i straši in prišli bodemo že z vse drugim te. divom na dan. Kajti dovolj je v Slivnici Od neko ki niso prvaški podrepani in ki hočejo prilgelca“ strabn za napredek delati. Na svidenje! n v nje

Žamanjec.* Ker so mene podpisane prizajo, večkrat brez vzroka liberalno-klerikalni nji že r listi napadali ter mi hoteli škodovati na z sem v premoženju, poštenju in časti, — sem v očitlo ne iz miroljubja molčal in se nisem obranil vvaški l mrčesju. Ali zdaj me je zopet narodni kskrajini. ljivec v Celju (št. 6.) napadel in mi ako nep shod pri sv. Lovrencu na Dravskem po ufanje p Štefanovo l. 1901. Z lepimi stvarmi se e naši p ti gospodje. Ali postrdi jim hočem enu a naš p fufanj je vselej jezike. Jaz kot kmet v Žamanjcih e lapredni že v moji mladosti prizadeval, pomagati jdnjih o skemu stanu, ga buditi in delovati za s za u naše blagostanje. Občinarji so mi vsled 700 K, tudi zapuili in me že v mojem ledicnem rjanje š dvakrat za župana volili. Ravno tako se o po vsakokrat voljen za volilnega moža bod obene p

* Objavljamo radovoljno ta veleznanimiv spis naša jateljja Wissenjaka, kajti ta spis je kos zgodovine naše o v kateri zastopa g. W. častno mesto. — Opomba uredn

državnih ali pri deželnih volitvah. Pri volitvi okoli leta 1870. so klerikalci postavili kandidata za ptujsko-ormužki-št.-lenarški okraj bivšega g. Miho Hermana. Tudi jaz sem mu dal svoj glas, a storil ni ničesar za nas kmete. Po njegovi smrti so postavili klerikalci župnika Rajča iz sv. Barbare za kandidata. Slutil sem že, da tudi ta ne bode za kmeta ničesar storil. Spisal sem spomenico, katero smo podpisali v ptujskem „Narodnem domu“ okoli 30 volilcev, med njimi župnik Pučko iz Polenšaka. To spomenico sem izročil g. Rajču, češ naj bi zagovarjal v državnem zboru naše kmetске težnje. Ali Rajč je vse obljubil, potem pa ni bilo ne duha ne sluha od spomenice. O Rajčovem „delovanju“ raje molčimo. Po njegovi smrti so postavili duhovni zopet duhovna Gregoreca, ki je imel takrat shod v sv. Lovrencu. Udeležil sem se shodu tudi jaz in prinesel seboj obširno spomenico, tikočo se stanja kmetskega ljudstva. Uvod te spomenice je bil v „Slov. Gospodarju“ objavljen. Pisala je to žuljeva kmetška roka, — ali vse je splavalo zopet po vodi... Tako sem izpoznal, da duhovnik ne stori ničesar za kmetški slani, temveč dela le zase in za svoje tovariše! Potem sem spisal brošuro „Kmetški stan in njegov propad“, ki se je hitro raznesla med kmete. Izšel je še drugi natis in je bila brošura tudi po g. Pozniču na nemško prevedena. Tudi g. Blanke je imel brošuro v svoji zalogi. Ali nedolžna knjižnica je pikala odvetnike in farje tako močno, da so hoteli bojkotirati g. Blanketa, ako prodaja kmetško knjižico. Ker sem pa jaz vedno zastopal svojo prepričanje, da ne more noben stan kmetu pomagati, da si mora kmet sam pridobiti zavest in moč do zmage, — zato so me pričeli sovražiti nasprotniki in me še danes sovražijo... Pozneje pa so se pričeli klerikalni shodi, katerih sem se tudi jaz udeleževal. Ti vbogi klerikalni kmetje so opetovano proti lastni koristi delali, — ali mojim besedam so vedno odobraval. Vse te shode nočem popisavati. Ali popisati hočem le resnično shod pri sv. Lovrencu na Dravskem polju, s katerim so me hoteli novo pečeni „narodnjaki“ opsovati. Dandanes se prepira kmetški stan najbolj in zato hočejo igrati tako zvani prvak nekakega kuratorja temu kmetškemu stanu, ker ga potem lažje izsesavajo in ga neumnega imajo. Kdor se pa temu izsesavanju zopetstavi, ta je „nemškutar“, ta je „nevernik“, izdajalec itd... Pri dotičnem shodu v sv. Lovrencu sem bil jaz predsednik, ako ravno je prišla pozneje klerikalna druhal, zlasti neki Rajh in neki Mustafa, in so pričeli nemir delati. Zahtevali so, da se moramo iz gostilne spraviti Jaz nisem hotel iti iz gostilne, ker sem poštenjak in dostojni človek. Zato so me vlekli klerikalni hujšakači za obleko iz krčme in mi ukradli klobuk. Bežal ni nikdo! Jaka Rajh, prvaški nahujškanec, pa je bil kaznovan. Tak je bil ta shod 1. 1901. In s tem se ponaša danes „Narodni list“ veleolikanega gospoda študenta Spindlerja. Fej! Ali se ne sramujete, ponašati se z lumparijami prvaških razbojnikov? Mene to ne vstraši. Jaz sem kmet in hočem svojemu stanu pomagati, vi prvaški lažniki pa hočete kmeta v neumnosti obdržati, da ga lažje izsesate. Kmet Wissenjak.

* * *

Od nekdaj na Koroškem. Spominjam se ravno „nabarigelca“, o katerem se je enkrat čitalo, da mu njegova „faifa“ zdaj, ko se občinske volitve bližajo, ne diši več zmahtno. To je tudi resnica, kajti že nekaj let je primoran le papir dolžnih pisem v „prvaški čubuk“ bulati, kar pa je povzročilo neprepeljiv smrad ne samo v njegovi prvaški banki, ampak tudi po celi skupščinski pokrajini. Torej prvaški „tobak“ že smrdi... Jako neprijetno je nedavno tudi neko drugo puhanje pridišalo... to je občinski dolg, ki se ga naši prvaški mogotci v njihov nazadnjiško-napredni zamisljenosti napuflali. Prvaški volilci zadnjih občinskih volitev poslušajte in primite se za ušesa: Novi občinski dolg v znesku 1700 K, potem še 5—7000 K za letošnjo razširjanje šolskega poslopja! Kje pa je denar za novo pokopalnico? Vi spufani prvaki, ali že nobene pameti nimate? Kako bomo taka velikanška občinska bremena prenašali? Ali mislite, da bodo občinske in vaše dolge dohtar

Janko, dohtar Ferdo, dohtarček Rudo in spufani orglar Franjo poplačali? Nikoli ne! Ja, ako ti „častivredni gaspudi“ v našo občino „privandraj“, potem se lahko cela občina na dražbini boben pride. Tedaj je pričakovati prave občinske vojske. Zmirjanje in toževanje bode na dnevnem redu, žepi prvaških dohtarjev pa se bodo nabasali. Ne dvomim, da bi pod „kraljestvom“ orglarja Franjo ne dobilo obe naši cerkvi nove orgle, ki bi pa gotovo kakih par tisočakov novega pufa zahtevale. In koliko bi ponujani „častni člani“, ako bi se sami spufali, penziona ob občine zahtevali, to še dozdaj ni pogruntano. Gotovo bi taki gospodiči na stare dni ne hotli se po hlevati vlačiti in beraški kofe piti... Kmetje, obrtniki in delavci, kateri še uiste v prvaških mrežah popolnoma zaspi, zdramite se dokler ni prepozno in ne volite take može, ki po prvaškem „tobaku“ smrdijo, ampak glasujte za napredne občinske odbornike, kateri so zmogni našo občino iz pretečega moralnega in denarnega propada rešiti ter jo postaviti v pravi krščanski ljubezni na zaželeni tir slovensko-nemške složnosti, milega domoljuba in osrečujočega blagostanja. Možaki, vzemite si to resno in odkritosrčno opominjanje k srcu in branite krepko, da nas znane „krompirjeve gare“ ne zapeljejo v klerikalno sužnost in pa v kremplje prvaških hujšakačev.

Žitaravas. „Gliha vkup štriba“. Ta pregovor rabi „Mir“ vselej, kadar hoče kateremu izmed nami eno zasoliti. Danes pa hočemo pregledat, je-li tudi primerna tista prislovica prišastem „Mira“. Ni nam treba dolgo premisljevati in že smo našli primeren slučaj. V naši fari imamo že tri leta novega župnika. Prišel je iz Velikovca. Dokler je bil tam, gospodarila mu je v pohištvo njegova sestra. Imenovan župnikom tja-sem, se mu to gospodarjenje menda ni več dopadlo. Naveličal se je sestre in vzel je kot kuharico, — slisi in strmi, ljubi čitatelj — neko bivšo učiteljico, ki še nima kano-niške starosti, kakor sploh farovski kuharice. Starišem župnikom ta sprememba seveda ni bila všeč. Predstavljali so sinu, naj vendar obdrži svojo sestro. Pa zaman! Gospod, ki baje poučuje otroke tudi v krščanskem nauku in morebiti zna tudi 4. božjo zapoved, ni maral starševih prošelj. Tudi nekaj faranov se je napotilo k škofu na Celovec, da bi odpravili kuharico. V prvi vrsti sta bila neki krčmar in štacunar iz Žitarevasi in znan bratec iz Malčepih, o katerem smo svoj čas poročali, da je šel za čas občinskih volitev gimpelne lovit. Torej brez uspeha. Ostalo je pri starem. O slednjih dveh možeh moram poročati, da se strinem z zgoraj navedeni prislovici. Ta moža sta bila namreč ta čas zagrižena nasprotnika župnikova, pa ne gledé mišljenja. Značiti jim je bil župnik, ki je takrat zavolje zmernega obnašanja še čislal bil, premlačen v politiki. Pa prevarala sta se. Ta tihta župnikova je bila le navidezna, ni bilo priložnosti, pokazati agitatorske izobraženosti. Pa kar mačka rodi, miši lovi. Komaj so bile pred vrati občinske volitve, se je izkazal župnik kot pristni agitator in se stem hipoma prikupil hudima nasprotnikom in zdaj so topla prijatelja. Pa tudi kuharici odsihmal nista bila nič huda. Bržkone se jima je prikupila tudi ona s kako šmahlerijo. Vidiš jih zdaj, kadar hočeš, glave vkup stikati ter skovati članke, nad katerim se čitalci „Mira“ dolgočasijo. Tudi brez — pardon — izobraževalno društvo „Trda b...“ — pardon — „Trta“ so osnovali. Prav nič nimamo proti temu, marveč vesel nas, da so se znašli somišljenji, da so složni. Pokazati smo vam le hotli, kako se uresniči zgoraj navedeni pregovor tudi pri prvaki. Nemec pa reče malo drugače, pa ne manj primerno: „Pack schlägt sich, Pack verträgt sich.“

Opazovalec.

Iz Klobasnice. Fajmošter Hohnik ne odneha. Poslal nam je drugi „popravek“, kateri se tako-le glasi: Sklicujoč se na paragraf 19. tiskov. zakona dne 17. dec. 1862, drž. zak. štev. 6. ex 1863 zahtevam z ozirom na dopis pod zaglavjem „Iz Klobasnice, v štev. 5 dne 3. febr. 1907 Vašega lista, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni stvarni popravek: 1. Ni res, da bi v Klobasnici, odkar sem kaplanoval jaz, podvojene obč. doklade; res je pa, da se ostale obč.

klade iste, kakor prej. 2. Ni res, da se je dete baje krstilo še le na Prevaljah. res je pa, da se je dete krstilo v Črni. 3. Ni res, da bi bilo dete mrtvo, ko so prišli domu; res je pa, da je dete bilo živo in umrlo še le dragi dan ob 7. uri jutraj. V Koprivni, dne 23. februarja 1907. — Ivan Hohnik, župnik v Koprivni.

Opomba uredništva: Zanimivo je, da nam je poslal Hohnik pred tedni že „popravek“ v tej zadevi. Objavili nismo tisto čečkarijo, ker je bila popolnoma nepostavna in seveda tudi neumna. Ali Hohnik si ve pomagati. Obrnil se je v Ljubljano na „duhovniško pravovarstveno društvo“, ki mu je skrpucalo danes ponatisnjeni „popravek“. Dokaz tej trditvi je, da ni prišlo Hohnikovo pismo iz Koprivne, temveč iz Ljubljane. No, naj si bode že kakor hoče: župniku je moral pomagati kaplanče Lompek. To dejstvo samo ob sebi že označi vrednost Hohnikove čečkarije. V našem dopisu smo trdili, da se brigajo politikujoči farji za svoj posel. In dokazali smo to s slučajem, ki ostane resničen, pa če se Hohnik na tonzurirano svojo glavo postavi: Iskati so morali duhovna, ki naj bi krstil otroka in umrl je otrok vsled mrazu, katerega je prestal! Mesto da bi torej „popravljali“, se raje skrijte, ponosni gospod, potrkajte na prsi in — sramujte se!

Novice.

Vera in volitve. Pri zadnjih državnih volitvah na Nemškem je poslal neki pošteni katoliški duhovnik listu „Münchener Neueste Nachrichten“ zanizirivo pismo, ki je primerno našim štajersko-koroškim razmeram. V tem pismu pravi dotični duhovnik:

„Vsaka volitev nam dokazuje, da je klerikalizem kot politično podjetje velika nevarnost za pravno. Proti javni pravnosti se lahko zagrešimo potem goljufije, tatvine itd. Ali kadar si je ljudstvo priborilo politično pravico, že stoji za vsakim katolikom duhovnik, ki mu hoče to pravico zopet vzeti. Volitev je itak edina ljudska pravica. In zdaj prihaja duhovnik in mu vzame to pravico; zapovē mu: ti moraš le mojega kandidata voliti, brez da bi vprašal zakaj. Mi duhovni zahtevamo v veri slepo pokorščino, zato pa ta pokorščina za dobrega kristjana tudi v politiki ne more biti težavna. In takih pokornih kristijanov je na milijone, v škodo domovini! Kajti vsi ti klerikalni volilci se ne vprašajo: kaj rabi domovina, kaj koristi ljudstvu, kako naj skrbim za bodočnost naših otrok, — temveč za te volilce velja le fajmoštrova zapoved in „dobri“ nauki kaplanovi.

Pač pravimo mi duhovniki: „Ednaka pravica za vse. Ako smejo liberalci in socialisti agitirati, zakaj bi to naša stranka ne smela?“ In to verujejo celo pametni ljudje! Kakor da bi delali liberalci in socialisti svoje volitve v imenu Boga in kot namestniki Boga! Klerikalci pa grejo v volilni boj z geslom „Za Boga in vero ter cerkev!“ In to je švindel, veliki švindel, veliko ogoljufanje celega naroda. Za resničnost tega zastavim svojo duhovniško čast.

Ako bi bili mi vsi pravi božji duhovniki, ne odtegnili bi svojemu bližnjemu pravice, — ako bi bili pravi dušni pastirji, skrbeti bi morali v prvi vrsti za dušni blagor, ne pa da proklinjamo ljudi, ki se ne pustijo od nas za nos voditi. Ako bi bili mi duhovni služabniki prave vere, ne hrepeneli bi z rokami in nogami po mandatih in časti, ne tepali bi z mrzlo krvjo čast in eksistenco svojih bližnjih v blato. Ako bi mi bili resnični namestniki Boga, za katere se izdajamo tako radi pri volitvah, potem bi se mogli priučiti ponižnosti od našega mojstra, ki pravi: „Učite se od mene, kajti jaz sem ponižnega in miroljubnega srca!“ Ali je kdo že ponižnega klerikalca videl? Tacega ni, kajti pravo krščanstvo in volilno hujskanje, božja zapoved in duhovniška vladohlepnost, evangelijski in volilni listek ne spadajo skupaj. Prava pravica se pa tudi ne strinja z načinom, kako delajo naši duhovni volitve...

Možate so te besede, možate in resnične. Verjeti jim mora vsaki naprednjak, ki pozna naše razmere, verjeti jim mora vsak pošteni človek, verjeti jim pa mora tudi vsak katoličan, ker jih je izpregovoril katoliški duhovnik. Volilna borba se je tudi že pri nas začela. Kaj pravite, vi štajersko-koroški klerikalci k temu? Pravo krščanstvo in volilno hujskanje ne spadata skupaj!

Staro kopito... Da, po starem, zastarelem kopitu so začeli zopet proti nam delati! Ko je bil „Stajerc“ pred več kot 7. leti ustanovljen, vpriporilo je klerikalno časopisje takoj nedoseženo gonjo. Laž in obrekovanje sta postali primerni sredstvi teh listov. Osební boj je zavladal in bojkotiranje naprednjakov se je pridigovalo, kakor so pridigovali naši pradedje

sveto vojsko proti Tarku. Ali laž zmaga za trenutek, potem pa zopet propade. In ljudstvo se je vkljub prvaškemu hujskanju družilo okoli „Štajerca“ in se borilo za obhoduvanja vrednim junaštvom proti politikujočemu farštvu in prvaški sebičnosti. . . . Leta so minula. Prvaki so uvideli, da ne morejo zamašiti odkrito srčno usta „Štajerca“ s svojimi bedastimi lažmi. In prišli so cerkev, prižnito ter spovednico izrabljati, prišli so hujskati pričo Najsvetejšega. Na drugi strani pa so napravili fabriko t. zv. „popravkov“ po § 19 tisk. zakona. . . . In zopet so leta minula. Odneali so ti prvaški gospodje od nazaslišane gonje proti „Štajercu“, — odneali za spoznanje od gonje, ki bode vedno sramotni spomenik v zgodbi tega izstradanega ljudstva, ki pa bode na drugi strani tudi vzrok vedno naraščajoči ljudski bedi, vzrok prokletstva tega ljudstva. Odneali so za spoznanje. . . . Ali ko je prišel z novim letom „Štajercu“ izhajati kot tednik, zapislegli so se naši divji, strupeni sovražniki, da nas uničijo. In prišli so zopet — po staremu kopitu! In vseh krajev nam prihajajo dopisi, da izrabljajo duhovniki prižnito in spovednico v politične namene. Ali nismo dovolj povedali o župniku v Cirkovih? In „misijoni“, baje sveta uredba katoliške cerkve, — ali jih nismo dovolj označili? Kaj sta napravila misijona v Št. Vidu pri Ptuj in v sv. Miklavžu pri Ormužu? Prihajajo nam pa tudi slavnoznani „popravki“ po § 19. Velecenjeni naši nasprotniki, bodite prepričani, da so nam ti „popravki“ deveta briga. Res je, da jih moramo deloma objaviti, ker to zahteva neumestna postava. Ali med našimi čitatelji je pač malo takih tepcov, ki bi verjeli takim „popravkom“. In zato se le smešiti. . . . Ljudstvo razume, da je prišel novi boj proti tedniku „Štajercu“ ali ljudstvo razume tudi, da se pelje ta boj po — staremu, ničvrednemu kopitu!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Kdo izgubi vsled Kaiserjevega konkurza?

Prvaški listi, na čelu jim zdaj celjski „Narodni list“, nadaljujejo svojo umazano borbo proti ptujski šparkasi. Vedno se ponavlja vse stare neumnosti in laži. Zdaj je iztaknil Spindlerjev list neumnost, da izgubi šparkasa tisočake zato, ker mora plačati premije za zavarovalne police. To je modro! Ali zlagano je. Kaiser je plačal svoje zavarovalne premije do konca leta 1906. Dve polici se izplačati že letos, ena pa l. 1909. Torej bode plačala šparkasa tako malenkostno svoto na premiji, da ni vredno govoriti. „Narodni list“ pa je zopet lažnik! Razprodaja Kaiserjevih posestij napreduje sicer izredno lepo. Cenilna vrednost dosedaj prodanih posestev je znašala K 304.508; skupilo se je pa K 370.841; torej se je dobilo K 66.333 čez cenilno vrednost!!! Le eno klet blizo šparkase so cenili na 19.137 K, prodali pa za 40.000 K; drugo so cenili na K 24.605, prodali pa za K 32.150 itd. Le pri 3 razprodajah se je dobilo skupila pod cenjeno svoto, to pa zlasti zato, ker je graščina v Halozah (Gut Neustift) jako velika, druge dve posesti pa ležita slabo. Sicer je pa zanimivo, da je ravno prvaška posojilnica nakupila graščino v Halozah za 68.000 K!!! Kaj neki bode z njo? Kmet, ali zastopiš spekulacije, katere delajo ti prvaki s tvojim denarjem? Ali vidiš, kam vodi prvaštvo tebe in tovariše? Torej prvaki, le pometajte pred lastnimi durmi!

Hijene! Druzega imena pač nimamo za častnikarske brezvestneže, ki izlivajo celo na mrliča svoj strup. Ljubljanski škofov list in glavno glasilo vseh farških podreptikov se roga v 53. številki pokojnemu gospodarju Pogatschnigu iz Brega pri Ptuj. Res, za take kruljeve kaplanske hijene bi bil pač edini odgovor — pasji bič.

Dr. Brumen postal Nemec. Od tega gospoda smo sprejeli tudi sledeči „popravek“: — Z ozirom na dopis v številki 9. Štajerca z dne 2. sušca 1907. pod zaglavjem „Dr. Brumen postal Nemec“, v katerem se med drugim trdi: „Zakaj neki je izpremenil na starem selu imevši napis „odvetnik“ v „advokat“? Zahtevam, da v smislu zakona sprejmete sledeči popravek v Vaš list:

Ni res, da sem izpremenil na starem selu imevši slovenski napis „odvetnik“ v „advokat“. Istotako ni res, da bi bil jaz sploh kaj izpre-

menil zavoljo tega na svojem napisu, da bi se prikupil mestjanom. Ni res, da sem jaz zaradi zaslužka to storil. Ni res, da sem storil sploh kako izpremenbo za to, da bi tudi Nemci zahajali k meni, ker me sploh Slovenci ne marajo več. Res pa je, da je moj napis že od početka moje odvokature, to je od leta 1895., ostal neizpremenjen. Ptuj, dne 4. sušca 1907. — Dr. Antun Brumen.

Opomba uredništva. Res je, da smo poročali napačno, da je Brumen spremenil svojo firmo. Popravili bi to tudi sami brez § 19. Ali mi bi dr. Brumena le vprašali: Zakaj ste na eni strani zagrižen sovražnik nemštvu in nemške šole, na drugi strani pa imate niti dvojezični temveč čisto nemški napis? Pravite, da ne zaradi zaslužka, ne zaradi mestjanov, — ja vraga zakaj pa? „Ecklaret mir“ sicer pa itak vemo, da sta dr. Brumen in resničnost dva nasprotujoča si pojma in zato — adijo, gospodine doktor!

Es wär' so schön gewesen. . . . Poročali smo že o prvaških modrijanih v Pobrežju pri Sv. Vidu nad Ptujem. Stiskali so skupaj svoje težke glavice in premišljevali, kako obvarovati Pobrežje pred naraščajočim vplivom napredne stranke. In našli so sredstvo. Imenovali so celi koš „častnih občanov“, ki bi naj tvorili zanesljivo večino za prvaške občinske zastopnike. Pa kakšne junake so si izbrali! Miheta Brendiča, znanega po manevrih z lesno kupčijo; Brendičovega zvestega hoflakaja Zelenika; krčmarja Franceljna Mahoriča; — nadpridigarja bojkota dr. Jurtelove; — in naposled deviško hoflaka Miroslova Ploja. . . . Torej same „odrešenike“ dobrih Slovencev, same take ljudi, ki so postali bogati vsled svojega nevstrašenega „dela za narod“. . . . In gospodje so že vriskali, zvižgali, „živio“ vpili. Pri Mahoriču so se zbrali ti novo pečeni „častni občani“ in so pili drug drugemu „na zdravilje“ in nosili nosove še par decimetrov višje. . . . Ali — „es hat nicht sollen sein“! Ljudje namreč ne vedo ničesar o Jurtelovih „zaslugah“ za Pobrežje in so imenovali to počenjanje prvaških nevednežev navadni politični švindel. Občinarji so napravili vsled tega priziv na glavarstvo. In glavarstvo je poslalo lepo pisemce, ki je prestrašilo „častne občane“ tako, da so padli na zadnji del svojih teles. Glavarstvo je namreč razveljavilo imenovanje teh častnih članov in — prvaški gospodje so sneli raz zida lepe častne diplome in jih poslali nazaj v Pobrežje. Zbrali so se zopet pri Mahoriču, ali „živio“ niso več vpili in glave so jim padle na prsa. Nič ni! O ti hudobni svet, ki nočeš priznati Plojeve in Jurtelove in Brendičove „zasluge“! Nič ni! Es wär' so schön gewesen, es hat nicht sollen sein. . . .

Štajerska vzhodna železnica. Vsi okrajni zastopi med Feldbahom in Brežicam, kakor tudi vsa mesta in trgi teh krajev razven Radgone in Fehrniga so vložili na deželni zbor spomenico glede zgradbe železnice Feldbach, Gleichenberg, Parkla, Ptuj, Rogatec, Brežice. Železnica je proračunjena kot potrebna vez med nami in okupacijsko deželo ter do Raguze v Dalmaciji.

Klerikalni shod v Slov. Bistrici. Prvaški modrijan France Mlakar nam je poslal po vzorcu politikajočih jezuitov sledeči „popravek“:

Sklicujem se na § 19. tisk. zakona z dne 17. dec. 1862. ter z ozirom na članek „Klerikalni shod v Slov. Bistrici“, ki se nahaja v 8. številki „Štajerca“ od dne 24. februarja 1907., zahtevam, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami sledeči popravek: 1. Ni res, da sem v svojem govoru nesramno obrekoval in lagal, ampak res je, da sem govoril le resnico. 2. Ni res, da sem očital Stigerju, da je napravil okraju 200.000 K dolga; res pa je, da sem rekel: Stiger je napravil okraju 180.000 K dolga. 3. Ni res, da bi ne bil povedal, kako in na kakšen način se je denar porabil, res pa je, da sem rekel: 100.000 K se je izdalo za ceste, 80.000 K pa je Stiger izdal po nepotrebnem. 4. Ni res, da sem bil leta in leta v okrajnem odboru, ampak res je, da sem bil v okrajnem zastopu. 5. Ni res, da sem dobil od okraja za cestno zgradbo v Laporje izplačanih gold. 28.000, tako da bi bil tretji del velikanske svote romal v moj žep; res pa je, da sem za vožnjo kamenja in za ničesar drugega sprejel 11.000 Kron. —

Hošnica, dne 2. marca 1907. — Franc Melati. Uršič

Opomba uredništva. Vprašam naprej. resne čitatelje, kaj je ta prvaški lažnjak „Svoji Mlakar pravzaprav popravil“? Ničesar. Pipuš v Mi v držujemo svojo trditve nesla „Svoji navljamo, da je Mlakar na dotičnem shodu rečel: S kme sramno lagal in obrekoval. Rakei posestni da se ta prvaški hujškač v zastopu naše kupil po ni upal niti usta odpreti, da pa razgraja peke. Zmen g. Stigerju na gostilniških shodih. Res je, da 1000 kon prosjačil ta prvaški hujškač sam pri g. Stigerju po za zgradbe, proti katerim zdaj rogovili in se zdaj. Res je, da je ravno on tisočake goldimr. Pipuša p v svoj žep vtaknil; saj sam prizna, da je 38 prema 11.000 K. Odgovorili bomo na to jezu. K 40 h z zvijačo tega sebičnika še obsirneje. Za da ta način imenujemo Franceka Mlakarja predržni se ne z lažnika in prosimo, da nas toži. . . . svoji k svo

Značaj prvaškega boja! Iz Brežic se upujejo po piše, da mlada krška cunja, tako zvana aj se ogibl savska straža“, v vsaki svoji številki našega Maribor imenuje vse v Brežicah bivajoče protestov letni ob najbrže radi pomanjkanja drugih novic. V tega izborne zalogi Brezovega mlina pa so si postavili 1 1/2 milijon prvaki, katerih ud in sovodja je tudi naša več kot 1 nik, židovskega dekleta kot prodajek. Stanje. Morda pričakujejo večji uspeh, če jako pozabron 23.068 zaloge, ako bo njena moka imela posledot l. 1905. v vaško-židovski duh. Namen posvarkasa K pač sredstva!

Kakšni so prvaški „kmetje“! Svoj (ač). Glavni prinesla krška cunja novico, da je bil kazn. 2.143.06; neki „kmet“ v Brežicah zaradi žaljenja 52.838; od katerega je zapretil v pisarni dr. Janescha 9.693; tore kakšen je bil ta „kmet“? To je organizac 2 milij mežnar France Barložnik, desna roka brežičujejo. Misl fajmoštra. Dobil je pred okrajno sodnijo asi le česti globe odnosno 7 dnij zavora in je to raz. Spod. F že potrjeno. Pravijo, da bi šel Barložnik mljek due 1 dnij v luknjo „orgljati“, kakor da plača 7vinski seje. Ali teden ima 7 dnij in farani bi se prito, tudi le deljski maši začudeno po organistu ozin. Suženjs Torej bode trpel mošnjček! . . . ra nadalje

Maziljeni parklji. Prijatelj našega list. marca je dobri kristjan nam piše: Po opravih patarini Ko ljala me je pretečeno jesen pot tudi v 1 K plača rojstni kraj Brežice. Vreme je bilo pravčaka, kaj in ko opravi svoj posel, grem kar peš javomočna. kolodvoru. Mimoido pri pokopališču spor občinski se mojih dobrih starišev, katere krije samo, češ c majka črna zemlja. Čas mi je dopuščal in na pa je nem jo na pokopališče. Ali kaj zapazim? a imeti na veda se je pasla na grobih! Vprašam pla. Popol starčka-pastirja, čigava je ta živina in posimo: 1. mi je, da župnikova. . . . Obrišem si solstvu. 2. očij in zapustim s žalostnim srcem posobil priziva kraj ter se spomnim, zakaj vera peša. . . . v silo p dirja! Ako ste vi, g. župnik, maziljenec, m svečana morda, da so tudi parklji vaših krav maziljo uradu da smejo teptati gomilo, kjer počivajo ovcek, ki z naših predragih rajnih? . . . Vera peša, — po o temu ne bi? Raz prižnice se politikuje, pri spoveh ta človek agitira za volitve, kaplani so ponočnjaki, adje na m njiske kuharice igrajo vlogo „soprog“, župni Utonil krave pa se pasejo po grobeh. . . . mske oko

Iz Neuhausa (Doberna) se nam poročarja. je bila Maria Črep dne 27. p. m. oproš. Obesil Znano je, da je lažnjivi „Fihpos“ ženo bs. Žumer. grdil in obrekoval. . . . Umrl je

Poštna zveza Ormuž-sv. Tomaž. S 1. tštschnj ne se je vpeljalo med sv. Tomažom in Ormužljenege tedensko 6-kratno peš-pošto (vsaki dan nato vzela, nedelje). Odhod sv. Tomaž 12 1/2 uri, prihajica lah v Ormuž 3 1/2 uri; odhod od Ormuža 4 1/2 uri, Pazite prihod v sv. Tomaž 7 1/2 uri. . . . a 2-letna

Od trboveljske „Marijine družbe“ se vsled oporoča: dve „deviči“-odbornici kažejo po d. Izpred vsemu svetu svojo grozno pobožnost in pravnavalo žnost. Ali ob nedeljah zvečer se pa zbirajo že poro fantje po njunih sobah in srkajo sladko va Janko pozno v noč ter uganjajo svoje burke. Le roka in g naprej, — morda se pokaže kmalu „nedolži 3 leta t pobožnih teh deviči. Kaplanče Lončarič, ponaredi pravite k temu? . . . ko nerod

Pijanec Uršič divja naprej. Iz Trbovelj zagovarja nam poroča, da divja pijani lažnik in po da je Uršič zopet naprej. Te dni je sunil mladega zanika darja Resko zopet s sabljo v nogo in ga troščen. — ranil. Čuje se, da bode fant umrl in dato 22-let ubijalec krčevito priče. Res, na Turškem so vršili nad razmere nemogoče. V Trbovljah pa se smel je obso

Iz Koroškega.

Klerikalci in mladina. V jeseni lanskega leta se je pričelo govoriti, da vlada v knezoškofjskem zavodu „Marianum“ difteritis. Ravnatelj tega zavoda duhovnik Pirkir je pustil prepeljati 12. okrobra obolelega učenca Joh. Bergmanna v bolnico v št. Vid. Vbogi fant je ležal v napol pokritem vozu in je umrl v bolnici. To je „krščanska“ vzgoja in ljubezen do mladine! Najprej se agitira z najgršimi sredstvi za take farške zavode in potem se pusti otroke ljudstva v zanemarjenosti umirati! Državni pravdnik je vložil vsled tega obtožbo proti ravnatelju Pirkirju. Prva obravnava se je izvršila 12. prosinca pred celovsko okrajno sodnijo; sodnik je toženega duhovnika oprostil. Ali državni pravdnik je vložil pritožbo in tako je prišlo do druge razprave dne 15. svedčana. Sodišče je obsodilo Pirkirja na 20 K globe, odnosno 48 ur zapora in na povrnitev stroškov. Pač mila kazen za človeka, ki ima smrt mladega bitja na vesti. Ali vsekakor označi ta slučaj, kakšne so farške šole!

Kranjski agentje za zavarovanje proti ognju delujejo v zadnjem času posebno pridno. V Tschörrau n. p. je prevzel klerikalni kmet Jos. Laurič zastopstvo kranjske zavarovalnice proti ognju. Mož govori tudi proti deželni zavarovalnici marsikaj nespametnega. Naprednjaki, ne pustite se zapeljati od teh kranjskih huj-skačev!

Pametna beseda. Iz Metnice se nam poroča: Kmalu bode leto, odkar je umrl obče priljubljeni posestnik Franc Fercher. Stara navada je, da se pusti na dnevno obletnico sv. mašo čitati. Naslednik pokojnika pa je pustil razglasiti, da bode dajal na dnevno obletnice obdinskim revežem jedi in pijače, mesto da bi plačeval druge stvari. Pametno je to! Kajti verska dolžnost je pač, da se pomaga revežem, duhovniki imajo pač itak lepe dohodke in ne bodo čutili pomanjkanje teh maš. Sicer pa je to menda le posledica dejstva, da je metniški župnik Auernig več politik nego duhoven. Mi pa pozdravljamo novi sklep in menimo, da ne bi škodovalo, ako bi se tudi druge posnemali!

Iz Zgornjih Trušinj so prinesli prvaški listi notico, v kateri se norčujejo iz zaslužnega g. Nagele. Res, vsako stvar privlečejo prvaške cunjne na osebno polje. In kadar ne morejo človeku ničesar nečastnega očitati, takrat se delajo norce iz njegovih osebnih lastnosti. Ali tako grdo pisarenje listov, ki so tako malo pošteni, da se ne upajo niti pred porotnike, taka nesramnost bode naprednemu kandidatu le pomagala. Več prebivalcev iz Trušinj nam piše, da se bodo zdaj še živahneje za kandidaturo g. Nagele zavzemali in z njo delali.

Iz Rožne doline. Neki prvaški „hopi“, ki se letos v svoji politični paranojani kot predsednik „krompirjeve republike“ predstavlja, si je pustil svoje ime v novem mestu Dobrova prepisati, tako da se od pustnega torka na vsako podmazano „Vollmacht“ A. Starinjak podpisuje. Njegovi podrepani trdijo, da je on novo zato na se vzel, da bi se po dokončanih občinskih in državnih volitvah klub vstrajnega pa brezvpešnega 25 letnega snubenja vendarle enkrat srečno in na vselej pri kakšni bogati prvaški frajlici oženiti mogel.

Štrajk v Borovljah je bil vsekakor nepremišljen in je delavcem gotovo veliko več škodoval nego koristil. Mi gotovo nismo nasprotniki pametnega razvitka, nismo nasprotniki tega, da si pridobijo tudi delavci boljše razmere. Ali grajati mora vsak pošteni človek, ako se nahujska brez vzroka cele vrste delavcev v nesrečni boj, ki mora zanje le z velikansko škodo končati. In zdi se nam, da se je to napako ravno v štrajku v Borovljah napravilo. Pomisliti se mora, da je delavstvo v tej stavki popolnoma propadlo in da se zdaj pač marsikdo misli — ta svoje. Čudno je le, da so zunanji socialisti, ki ne poznajo borovelskih razmer, celo zadevo v napačni tir zavozili. Ali hujskarija se širi tudi od tistega župnika Arnusa, ki laže v švindlerskem „Miru“ na vse pretege in ki hoče ustanoviti neko „krščansko-socialno društvo“, da vodi potem delavce za nos. Torej k stvari. 7. svedčana ni prišlo veliko stavbinskih delavcev na delo. To pa, brez da bi predložili

preje kakšno spomenico ali svoje zahteve. Že to dejstvo dokazuje, da je bila stavka le plod nerazumevanja razmer. Pred vsakim štrajkom morajo delavci vendar svoje zahteve staviti. Ali na to so gotovo gospodje — pozabili. Sveda se zato ni hotelo obravnavati z delavci in nesrečni boj se je pričel. In uspeh tega boja? Za delavce res ničeren! Vsi delavci so dobili in sprejeli svoj obračun ter delavske knjižice, kajti družba je hotela dotična dela sploh ostaviti. Ali več kot 90% delavcev se je potem zopet oglasilo in je izjavilo, da so s prejšnjimi pogoji zadovoljni ter se jih je v stavko prisililo; prosimo, to nismo mi iznašli, temveč to je delavstvo samo izjavilo. „Mir“ je tudi lagal, da se je odtegnilo delavcem po 22% od plače. Sveda je to laž, kakor je sploh vse laž, kar piše ta cunja. Res je, da se delavcem sploh ni ničesar odtegnilo. Stvar je bila, kakor je dokazano, sledeča: Pri 5 delavcih se je pojavila pri obračunu napaka v znesku 3—7 K; skupaj je znašala ta računna napaka nekaj čez 25 K. Take napake se pojavijo pri velikih podjetjih vsakokrat. Doslje so se delavci redno pri obračunu pritožili, potem se je knjige pregledalo in stvar razjasnila ter delavcem dotične zneske izplačalo. In taki malenkostni vzroki so dali hujskačem povod, povzročiti nesrečno stavko. Res, tako početje je več kot brezvestno! Sicer pa razumemo, zakaj se grè! Karavanska železnica je odprla pot vsem prvaškim kranjskim hujskačem v Rožno dolino. Boj je ljut, kajti ti ljudje hujskajo brez izbire poštenih sredstev. Enkrat nasprotujejo delavcem v pravični borbi za boljši grizelj kruha, drugi pa hujskajo iste delavce v nesrečne boje. To so dokazali štrajki v Jesenicah in drugih krajih. Tudi borovelska stavka je le posledica neizobrazbe revnega delavstva. Pomisliti je pri tem, da je Koroška jako revna na industriji; veliko je trpela koroška železna industrija in s tem cela dežela. Borovelsko podjetje je obstalo le vsled velikih žrtvev lastnika g. A. Voigta. Sedanji akcionarji morajo računati, da ne dobijo leta in leta nobenih obrestij svojega kapitala. Komur je torej za blagor Koroške, ta mora biti odločen nasprotnik takih hujskarij! Kaj ko bi to podjetje sploh ponehalo? L. 1906. je izplačalo delavcem za plače K 100.000, letos pa bode ta svota narasla gotovo na 1 milijon kron. Torej tako podjetje ni igrača in zatorej — roke proč, vi vsi, ki živite od hujskarije!

Kravo s trojički. Krava posestnika Andreja Fritza v Silberegju je vrgla 3 teleta, ki so vsi zdravi in močno razviti. Pač redka prikazen!

Po nesreči ustrelil je 27. p. m. v Wolfshararu huzar Molnar svojega tovariša Jos. Dajezca. Čistil je revolver ki se je sprožil; krogla be šla v glavo nesrečnika, ki je takoj umrl.

Po svetu.

Bankovce po 5 in 50 goldinarjev se izmenja, le še do 31. avgusta tega leta. Potem izgubijo vrednost. Kdor ima torej še kaj tega starega denarja, naj ga nemudoma zamenja.

Ljubi „Stajerci“! Develtno Nežiko vpraša učiteljica o življenju kralja Ludovika. Dekleto pripoveduje: „Kralj Ludovik je porodil tri sinove“. — Učiteljica pravi: „Ne Nežika, ti misliš pač, da jih je porodila kraljica?“ Nežika odgovori: „Ne, to so bili fantje, kralj jih je porodil.“ — Učiteljica: „Motiš se, drage Nežika, mati dobi oboje, fante in dekleta.“ — Nežika zakriči razjarjena: „Na, potem pa ne potrebujemo nobenega ateka!“

Napredek na agrikulturnem polju.

Spisal Frane Ebner, zimska šola Andritz.*)
Neovrgljiva je trditev, da je prva naloga vsake dežele, preživeti svoje prebivalstvo. To nalogo ni še moglo poljedelstvo doslej rešiti. Ali to dokazuje veliki pomen poljedelstva v deželi in državi in pametni človek ne bode niti v sanjah temu ugovarjal. Ali kmetijstvo se mora tega svojega pomena tudi zavedati. Porabiti mora vse pridobitve znanosti na polju gospodarskega proizvodnje, da zamore zadoščati zahtevam, ki se mu dandanes stavijo.

V prejšnjih časih je bilo število prebivalstva razmeroma nizko. Stavilo se je vsled tega na kmetijstvo manjše zahteve; velike dežele so imele le redko prebivalstvo in so zamogle po-

*) „Bauernbündler“ od 3. t. m.

delati. Uršič in Roš, obadva lažnika, vladata naprej.

„Svoji k svojim“ in dr. Pipuš. Prvaški dr. Pipuš v Mariboru je znan kot velik kričač: „Svoji k svojim“. To geslo pomeni namreč: S kmetkega žepa v dohtarjev žakelj... Neki posestnik iz sv. Urbana nad Mariborom je kupil po agentu opekarne v Račjem več opeke. Zmenil se je z agentom, da plača 38 K za 1000 komadov in je dobil tudi potrdilo, da je denar pošteno odračunil. Posestnik je menil, da je zdaj vse v redu. Ali nakrat dobi od dr. Pipuša pismo, v katerem mu pravi, da je K 38 premalo, da mora še 2 K za opeko in 3 K 40 h za pismo plačati, to pa v 8 dneh. Na ta način gulijo prvaški doktorji vboje kmete, ki se ne znajo pomagati. In potem vpijejo „svoji k svojim“. Opozarjamo kmete, naj ne kupujejo po agentih, temveč le pri lastniku in naj se ogibljejo prvaških kričačev.

Mariborska občinska šparkasa je izdala svoj letni obračun za l. 1806. Denarni promet tega izbornega zavoda je znašal lani okroglo 21½ milijonov kron; porabil se je v tem letu za več kot 5 milijonov, kar znači lepi napredek. Stanje vložb je znašalo koncem l. 1906 kron 23.068.251, to je za čez 300.000 K več kot l. 1905. Kosmatega dobička je napravila šparkasa K 256.438, to je zopet za K 11.482 več, čistege pa pa K 152.883 (za K 7.011 več). Glavni rezervni sklad je znašal l. 1905 K 2.143.068; k temu pride še dobiček K 152.883; odtegne se pa za mestno občino K 99.693; torej ostane glavnega rezervnega sklada čez 2 milijona in 196.000 K. Te številke zadovoljujejo. Mislimo, da se mora mariborski šparkasi le čestitati k njenemu lepemu razvitku.

Spod. Poljskava. (Živinski sejem). V ponedeljek dne 11. marca je v Sp. Polskavi velik živinski sejem. Sliši se, da pride, kakor vsako leto, tudi letos veliko kupcev.

Suženstvo v Središču. Prvaški župan prezira nadalje vse postave in jih tepta v blato. 1. marca je prišel občinski sluga k posestniku Katarini Kočevar in je vprašal, kedaj misli globo 50 K plačati. Posestnica je odgovorila, naj se počaka, kajti vložila je priziv in kazen ni bila pravomočna. 2. marca pa je prišel cenilni mož z občinskim slugom, ki je prinesil županovo pismo, češ da ni bil priziv vložjen. Pokazalo se jim pa je receptis o vložnem prizivu. Hotela sta imeti na vsak način pismo, pa ga nista dobila. Popoldne sta potem zarabila konja!!! Prosimo: 1. marca je odposlal župan priziv glavarstvu. 2. marca pa je uradno lagal, da ni dobil priziva. Razvidno je, da je hotel župan priziv s silo preprečiti. Dobil je priziv namreč že 7. svedčana v roke! Župan je torej zlorabil svojo uradno moč, je lagal v uradu in je torej človek, ki zasluži najhujšo grajo. Govorili bode-mo o temu enženstvu še naprej. Ali misli men-do da človek, da je turški sultan in da so mu ljudje na milost in nemilost izročeni!

Utonil je 27. p. m. kočar Vogrin iz rad-gonske okolice v kislem studenci posestnika Zla-roča, berja.

Obesil se je 27. p. m. v Podovi posestnik mo h Jos. Žumer. Bil je malo na duhu bolan.

Umril je obče spoštovani posestnik Jos. Po- 1. t. gatschnig na Bregu pri Ptuj. Pokopali so pri Ormužu ljubljenega moža, ki ga je nemila smrt tako an razbitro vzele, v nedeljo popoldne. Naj mu bode i, prižemljica lahka!

Pazite na otroke! V sv. Trojici se je po- 4½ u 2-letna Marija Kaučič z vrelim kropom in se nje vsled opeklin umrla.

Izpred mariborske porote. 4. t. m. se je in nedobravnavalo o detomoru, o katerem smo svoj pa zbimčas že poročali. 25-letna ledična kuharica Ma-liko vitarja Janko iz Maribora je porodila 1. svedčana. Le ta otroka in ga takoj zadavila. Obsojena je bila dolžnost na 3 leta težke ječe. — 64-letni Franc Legan čarič, kje ponaredil na Moti 2-kronski komad, to pa tako nerodna, da so ga takoj zasačili. Mož se rbovelj je zagovarjal s tem, da je bil v veliki revščini in policni da je hotel biti zaprt. Porotniki so vsled ladega rtega zanikali stavljeno vprašanje in je bil mož ga tešiprosoben. — 5. snuša se je zagovarjal pred po- n da izroto 22-letni Matej Vogler iz Rospoha, ker je m so talizvršil nad neki 13-letni šolarki zločin po § 127. e sme Bil je obsojen na 15 mesecev težke ječe.

kriti potrebnosti prebivalstva tudi pri slabšem delu. Polagoma pa je naraslo število prebivalstva. Samo umevno je, da je z vedno narasčajočim številom prebivalstva narasla tudi življenska potrebnost istega. Zemljišča so postala vsled tega slabjša, nosila so veliko manj, tako zvana „stara sila“ ni mogla več veliko napraviti.

Bila je to čisto naravna posledica dosedanjega načina gospodarstva: zemlji se je odvzelo vedno več, dalo se ji je pa malo ali ničesar nazaj. Pravo ni uspešno gnojenje se ni vpeljalo, kajti nikdo ni imel pravi pojma o rastlinah in o redilnih snovih, katere potrebujejo rastline. Takratno gnojenje je bilo čisto mehnično; gnojilo se je brez načrta in cilja s slabim hlevnim gnojem, kajti o razumnem ravnanju z gnojem ni nikdo ničesar vedel. Umetno ali mineralno gnojenje je bilo izključeno in to iz enostavnega vzroka, ker ni nikdo za tako gnojenje vedel. Gnojilo se je, kakor rečeno, z organskim (hlevnim) gnojem; mislilo se je, da je „humus“ redilnega vpliva za rastline.

Ta nauk pa je prekenil nakrat mož, ki je bil največji kemik preteklega stoletja, namreč Just p. Liebig. Ta učenjak je dokazal, da osiromašijo zemljo vsi tisti plodovi, katere ne porabi kmet sam, temveč jih prodaja, kakor n. p. žitje, krma, meso itd. Z vsakim „mecnom“ žitja prodaja kmet kos svojega posestva; in prodal bode polagoma vse, ako ne daje zemlji to nazaj in sicer v obliki primerne gnojenja.

Obenem je popisal Liebig pravi nauk o življenju rastlin in je spremenil ta nauk tudi v prakso. Naravnost krasni uspehi so dokazali resničnost njegovih trditvev. Zdaj, ko se je vedlo, iz katerih snovi obstoji rastlina in katere redilne snovi potrebuje, ter katere jemlje iz zemlje in tla, — zdaj se je pričelo lahko pametno, premišljeno obdelovanje zemlje.

Uspehi znanstvenega dela na polju izreje rastlin in napredek v gnojni industriji sta napravila velik preobrat v kmetijski podjetju. Znanost je napravila torej kmetijstvu mejni kamen; napravila sta kmeta pametnejšega in neodvisnejšega od lokalnih razmer.

Izobraženi kmet stoji danes prost tukaj, ker pozna dobro bistro in delo naturo. Iz izstradane, revne zemlje napravi s primernim gnojenjem in primerno vrsto rastlin plodovito zemljišče. Uspešne lokalne razmere zemlje porabi popolnoma s tem, da sadi le rastline, ki se na tej zemlji dobro razvijajo.

Res presenečeni smo, ako pogledamo razmere prejšnjega in sedanjega časa na polju kmetijskega proizvodnje. Stanje kulturnih rastlin v prejšnjih časih je bilo slabo, ker je primanjkovalo redilnih snovi, in vsled tega so bile slabe letine na dnevnem redu. Danes pa opazujemo lepo napredovanje. Dandanes dobimo od primerno obdelanih travnikov še enkrat toliko komete prej. Istotako in s tem napreduje živinoreja. Njive in paše imajo vse drugo lice. Na mestu slabih rastlin vidiš temnozeleno pašo, bogato žitje. Slabejšo travo smo nadomestili z boljšo. Proti škodljivcem in slabemu vremenu se borimo tudi z zdravimi, močnimi rastlinami!

Torej: ako hoče danes kmet napredovati, imeti mora veliko znanja le potom znanja bode razumel današnji čas in si delal koristi. Slabo znanje je opetovano povod podjetjam, ki napravijo kmetu veliko škodo. In potem pravijo taki kmetje, da je vse škodljivo, kar priinese novi čas. Zato tudi je velik del kmetov nasprotnik boljše izobrazbe. V korist državi je torej ako delujemo za večjo izobrazbo kmetov. Ako bodo kmetje izobraženi, potem stopijo dobitki in uspehi znanosti na kmetijskem polju tudi pri mali in srednji posesti v veljavo.

Gospodarske.

Sejmi na Štajerskem. Dne 11. marca: Sv. Ana na Aigenu v okraju Fehring (letni); — Deutsch-Landsberg (kramarski in živinski); — Dol v okraju Laško (letni); — Feldbach (letni in važni živinski); — Friedberg (letni in živinski); — Garrach v okraju Weiz (letni in živinski); Sv. Jurij na taboru v okraju Vransko (živinski); — Kainach v okraju Voitsberg (letni in živinski); — Kapela v okraju Brežice (letni); — Lemberg v okraju Šmarje; Šmarje pri Jelšah

(živinski); — Ščavnica (letni in živinski); — Strass v okraju Lipnica (letni in živinski); — Sp. Pulska v okraju Maribor (živinski); — Waltersdorf (letni in živinski); — Vohret v okraju Marenberg (živinski); — Klein v okraju Lipnica (prašičji); — Stubenberg (letni); — dne 12. marca: Ormuž (svinjski); — Fering (letni in živinski); — Sv. Jurij južna železnica v okraju Celje (letni in živinski); — St. Ožbald v okraju Eibiswald (živinski); — Salla v okraju Voitsberg (živinski); — Übelbach (letni in živinski); — Celnica pri Mariboru (živinski); — Preding v okraju Wildon (letni in živinski); — 13. marca: Gradec (sejem z žitjem, mrvo in slamo ter lesom); — Maribor (živinski); — Ptuj (veliki svinjski); — 14. marca: Gradec (goveji); — Breg pri Ptuj (svinjski).

Stlačen gnoj. Če hočeš imeti dober gnoj, ga moraš tlačiti. To je glavno pravilo za dobro ravnanje z gnojem. Le žal, da se naši gospodarji tako malo zmenijo za tlačanje gnoja. Navadno ga puste v razkopanih kupih, kakor ga tja namečejo. Na ta način se ga prejema škodljiva plesnoba, na ta način ga dež bolj izpira. In na ta način vhaajo tudi veliko lažje vse tiste snovi, ki puhte iz gnoja v zrak. Gnoj ar bolj suši in kviri. Vse to vedo tudi naši gospodarji. Oni tudi vedo, da je med plesnivim in izpranim gnojem in med mastnim gnojem velika razlika, ali vendar jih ne pripraviš do tega, da bi gnoj poravnali in tlačili! Ali ni to čudno? Po drugih naprednih deželah najdeš povsod na kmetih skrbno napravljeno in stlačene kupe gnoja, pri nas pa povsod razkopane, kakor da bi ne poznali vrednosti gnoja. Kdor z gnojem slabo ravna, dela pri gnoju ravno tako škodo, kakor bi jo delal s senom, ako bi gaspravljal pod streho, ki ne drži vode. Zapomnimo si to!

Za dom in družino.

Za vodo neprodorno plahto dobiš, če namažeš s čopičem navadno platno na obeh straneh z lanenim oljem in ga potem 8 dni razobešiš v senci, da se posuši. Potem je namazati platno v drugič in sušiti 14 dni. Taka plahta traja lahko tudi 10 let. Stroški za olje znašajo okoli 10 vin. za 1 štirjaški meter.

Mrzle noge. Neki naradni zdravnik priporoča sledeče sredstvo proti mrzlim nogam: Ovij nogo s polo papirja in obleči potem šele nogavico. Tudi ponoči pomaga papir proti mrzli nogi bolj kakor vsako drugo sredstvo.

„Paprika-šnicel.“ Za 1 kilo telečjega „šnicelja“ vzemi v kaserolo 100 gramov putra in 100 gramov razrezanega špeha. To pustiš kratki čas na ognju, da se razpusti, dodaš nožovo špico paprike in nekaj sesekane čebule in položiš v to soljeni ter zdrobljeni „šnicel.“ V to pomešaš 2 žlici moke in dodaš malo juhe. ¼ ure pred pojedinjjo dodaš še nekaj kisle smetane. Za vse to rabiš manj kot 1 uro.

Terpentinovo olje naj bi bilo vedno v vsaki hiši, kajti porabi se da vedno. Jako dober je za varstvo proti moljem; treba je le kraje, kjer se molji nahajajo, poskropiti. Tudi proti steniciam pomaga in ravno tako proti mravljam. Tudi je terpentinovo olje izborno sredstvo proti opeklina; že par kapljic odstrani bolečine. Ako te noge bolijo (ali pri kurjih očesih) obeži jih z conjjo, ki je namočena v terpentinu. Ako imaš revmatizem, namaži se s terpentinom. Oljnate slike očistiš najbolje s terpentinom v gorki vodi; oljnate fleke v obleki odstraniš tudi z njim.

Poslano. Neki „šmirk“ me napada v ljubljanskem „Slovencu“, da sem napadal na nekem zborovanju duhovne. Za svoje nastopanje sicer nisem nikomur odgovoren, zlasti pa takim lažnikom ne. Ali vkljub temu izjavim, da je očitanje v „Slovencu“ nesramna laž in pozivljam dopisnika, naj pove svoje ime, da se mu lahko drugače odgovori. Za svojo trgovino pa bodem sam skrbel in ne potrebujem „dobrih naukov“ take strahopetne fakinaze.

V Ptuj, susča 1907.

Leopold Slawitsch.

Listnica uredništva in upravnika.

Loke pri Žužmu. Prihodnje! — G. Apnar, Neumühl: Plačano do 1. prosinca 1907. — Gostilničar

v Laškem: Plačano do 15. svečana 1908. — Sušnik, Mörs: Za ¼ leta 3-75 kron. Poziv V. K. Jeruzalem: Plačano do 1. prosinca 1907. Poljana p. Podčetrtke: Sprejeli smo 6 K. Plačano 1. decembra 1906.

Loterijske številke.

Gradec, dne 23. februarja: 51, 59, 88, 94. Trst, dne 2. marca: 14, 66, 7, 48.

„Štajerc“

je najprimernejši list za inzerate. V „Štajercu“ objavljena

oznanila

o trgovskih zadevah, o občinskih stvarih, prodaji in nakupu zemljišč, hiš itd. sploh o oznanilo, ki se naj čimbolj v javnosti razširja.

polni uspeh,

kajti „Štajerc“ je najcenejši in najbolj razširjeni list na Štajerskem in Koroskem.

Vsakdo inzeriraj v „Štajercu“!

Krepki, mladi delavci

zemljska dela

se sprejmejo za dobro plačo pri „bager“-podjetju (Bagger- und Abraumfirma Rob. Berndt) v Voitsbergu-Zungtalu.

Redka priložnost za kupiti

Posestvo 12 orolov skupaj, obstoji iz sadnikov (krme za tri krave) njiv, vinograd, buk, hrastov in smrekov gozd za podiranje iz vsem gospodarskim in vinogradnim poslom in spravo, vse v dobrem stanu. Oddaljeno od komisarske ceste in 40 minut od okrajnega glavarstva, se zavoljo starosti posestnika 2000 gold. proda in lahko vstane 1500 vknjiženj. Bližnjaja poročila da Vincenc Prosestnik v Poličansh na Spod. Štajerskem.

Gostilna z mesarijo

prodajalna žganja, na glavni cesti, v večjem kraju manj oddaljena od okolice, živinski in svinjski hlevi, sobe za tučce, vrtove, polja se takoj daje v najem ali proda. Potrebno 6.000 do 8.000 gold., drugo ostane lahko vknjiženo. Vprašanje na „F. 600“ poste restante, Maribor.

Kaj toče majhen sem možic!
Pa sem lepo debelih lic
In ta sem le zato dobil
Ker sem Kathreinera kavo pil.

Pristna samo v izvirnih zavojih z imenom Kathreiner.

Nihče naj bi ne pil močno razbujajoče zrnate kave nemešane!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

sama se je obnesla za najokusnejšo primes, ki lahko prebavna, redilna in krvotvorna speši zdravje.

Otroke bi bilo samo še navajati Kathreinerjeve kave.

Naravnost iz tovarno K 2.90.
S cifernico, ki po noči sveti K 3.30

Konkurenčna budilnica

po ameriškem sistemu, teče, naj se položi kakor hoče, zanesljiva, dobre vrste; s triletnim pisanim jamstvom, da bo dobro in točno teka K 2.90, tri komadi K 3.—, s cifernico, ki po noči sveti, za komad K 3.30, tri komadi K 9.— Noben riziko. Ura se lahko zamenja za drugo ali se vrne denar. Po poštnem povzetju ali če se denar pošlje naprej razpošila

prva tovarna za ure
Hanns Konrad

v Mostu (Brüx) št. 876 na Češkem.

Bogato ilustriran cenik, ki obsega nad 3000 slik raznih ur, zlate in srebrne robe, se na zahtevanje vsakomur doposlejo brezplačno in poštne prosto.

Jajca

kupuje po prav dobri ceni And. Suppanz, nakupovalec jajc v Ptuj (Rossmanova hiša blizu pošilnice) in v Središču (Dečkova hiša).

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zraven klanice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi, itd. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.

V ptujem mestnem soparnem kopališču

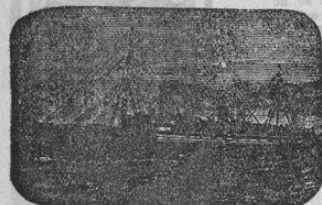
se dobijo odmahal kopele s hlaponom po sledenih jako znižanih cenah. Vsak navaden dan ob 1 uri popoldan in vsako nedeljo in vsak praznik ob 1/2 uri popoldan za 60 vin. (30 krajcarjev.)

Vedstvo ptujskega mestnega kopališča (Pettauer Badeanstalt).

Pozor!

Če želite trgovino, obrt ali realijo kakor hotel, vilo, gostilno, graščino, opekarno, zdravilišče, prodati, ali ako iščete na posodo ali sodelovanja pri kakem podjetju, se obrnite zapno do veleznane firme „Intern. Geschäftscourier“; Centrale Graz, Elisabethstr. 6. Podjetje je prvo v tej stroki. Glavni zastopnik pride te dni sem. Če se hočete z njim brezplačno posvetovati, prosimo da nas takoj obvestite.

Hamburg-Amerika-Linie.

Najhitrejša vožnja po morju 5 dni, 7 ur, 38 minut. Redna direktna zveza z brzoin poštami parniki, ki imajo dvojnateljake,

iz Hamburka do New-Yorka; dalje v Kanado, Brazilijo, Argentinijo, Afriko.

Natančnejša pojasnila daje Generalna agentura za Štajersko Gradec, IV., Annenstrasse 10, „Österr. Hof.“

Poljedelska, želiščna in cvetlična semen od
EDMUND MAUTHNER-ja v Budimpešti

prodaja po izvirnih cenah glavnega kataloga samo

Adolf Sellinschegg

trgovina pri „zelenem vencu“ nasproti gledališču v Ptuj.

Vsakovrstna deteljna semena:

Štajerska 3letna, lucerna 7letna, rudeče cvetoča 1letna, predenice prosta, Esparset, 100letna hmeljska šotška, švedska vund ali tanen detelja, bela travniška detelja.

Krmilna pesna semen:

Mamuh dolga, rudeča velika (Riehen), ekerndorfska rumena in rudeča velika podolga, eberporfska rumena ogroga, sladkorna pesa velika za krmiljenje, podzemna kolaraba za krmiljenje, veliki koren za klajo, nove velike buče z jedrmi brez lupin za olje dobivati, graščica, solneče rože, mak, konoplje, lan, ogrščica, ženof in repna semena, sadna čebula (luk), malo in rudeča.

Vrsta travnih semen:

Travna maščica za mokra in suha tla, Raygras, Honiggras, Kammgras, Knaulgras, Fioriengras, Goldhafer, Ripsengras, Wiesenschwingel, Wiesenfuchs, nizka trava, Thimoteusgras.

Hans Wouk

veletrgovina z mešanim blagom, vinom in žganjem

v Poličanih

priporoča p. t. občinstvu svojo bogato zalogo izbornega špecerijskega blaga, kakor fine parne moke, vinberle, cibebe, kave, masti, jedilno olje, petrolej itd. kakor tudi zalogo manufakturnega blaga, štofi, druki, platno itd.

Nakupuje

žitje, jajca, maslo in poljske pridelke.

Nakup in prodaja

dobra pristna narurna vina en gros in dobro pravo žganje en gros in en detail.

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekladanja v New-York in v Filadelfijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila daje

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel na Dunaji ali

Franc Dolenc, konc. agent v Ljubljani, Kolodvorske ulice števil 41

Sivalni stroji

(Nähmaschinen)

se kupujejo zanesljivo dobro in zelo po nizki ceni v trgovini

bratov Slawitsch v Ptuj.

Ker nimam agentov je cena zaradi tega tako nizka. Vsak se naj priprici in zahteva pismo ali ustmeno cenik (Preiskurant). Proda se zanesljivim kupcem na mesečne rate.

Za Velikonoč!

Rdeči papir za barvanje jajc pola 4 h; velikonočne in druge karte v največji izbiri najceneje, tudi za prodajalne pri

W. Blanke v Ptuj.

Brez učitelja,

brez uka, brez not

lahko vsakdo igra pesmi, ples in koračnice (marše) na moj akordeon in flötofon. Zagostite, izlete, zabavne večere i. t. d. Poleg vsakega instrumenta je sola.

Hanns Konrad

Brüx No. 876

Nr. 366 akordeon z 10 tipkami, 20 glasovi, 2 basi dolg 46 cm. K 2.50 3 komadi K 7. Nr. 2087 flötofon z 10 tipkami, 20 glasovi, 3 basi dolg 40 cm K 4.—, 3 komadi K 11.—

Cenik z 3000 slikami zastoj.

Nr. 366

Nr. 2087

Umetni mlin in . . . Števil

. . . črna pekar

na Sp. Štajerskem se radi družega podjetja ceni in pod ugodnimi pogoji prodaja; po je primerno za druge industrijske namene ima vodne sile in je okolica bogata na Vpraša se pri upravi tega lista.

Natakar na rač

oženjen, brez otrok ali z odraslenimi, kurokovati položiti kavcijo, zmocen nemščine in sloveplnosti v govoru, se sprejme takoj v dobro idoci govih, n Sp. Štajerske. Samo taki naj se naznanpollicev upravnistvu tega lista.

Dobri delav

proti lepi plači dobijo trajno delo v kamn

RUUDOLF HOLZE

v Sv. Lovrenci nad Mariborom.

Prodajalci

dobijo

kupce!!!

za prodaje vseh vrst, fabrike, vile, penzi, posestva, mline, ceglarnne, hotéle, gostilne, aka posestva itd. samo po prvorazrednem, reelnem in kulaatnem podjetju ter tr realitetami

Centrala: Dunaj V. Schönbrunnerstr.

Zahtevajte brezplačni obisk glede razgovora in ogleda, kaj o. T naš zastopnik itak v kratkem tukaj. NB. Opozarjamo p. lujejo stvo zlasti nato, da nas ne zamenja z drugimi manj podjetji.

Mešana trgovina z kr

ново zidana hiša, 13 stanovalnih sob, 2 prodaj. kala, 1 magacin, 2 kleti, vse s pohištvo, vodov v 1. nadstropju, travniki, vrti, gozd (okoli 10 m trgu Griffen na Koroskem se vsled družinskih ano. Ni proda ali daje v najem. Jako dobro stalische, ki kjo s merno za poletne izletnike, tudi za zgradbo zele zveze sv. Paul, Griffen, Celovec. Hišna cena gold. Polovica ostane lahko vknjizena. Najemnina od cel letno 450 gold. Najame se tudi lahko prodajalne z potrebnimi sobami same. Naravnost se vprajo Mariji Lutschounig, posestnici v trgu Griffen Koroskem.

Najboljša in najcenejša 123

semena

vseh vrst samo pri

Adolf Sellinschegg v Ptuj